

خلاصه مقاله (تبیین جایگاه زبان در تقویت مبانی ، تصریح اهداف و توسعه ی وسایل تربیتی)

پژوهش حاضر به تبیین جایگاه زبان در تقویت مبانی ، تصریح اهداف و توسعه وسایل تربیت پرداخته است . روش پژوهش تحلیل اسنادی ، جامعه پژوهش کلیه ی اسناد و مدارک مرتبط با موضوع ، بدون نمونه‌گیری ، جمع آوری داده‌ها به وسیله فرم فیش برداری و تحلیل آنها به شکل کیفی صورت گرفته است .

عمده ترین یافته های عنوان شده در پژوهش ۳ قسم اند : ۱- زبان در تصریح مبانی تربیت ۲- زبان در تصریح اهداف تربیت ۳- زبان در تصریح وسایل تربیت

«جایگاه زبان در تقویت مبانی تربیت چگونه است ؟»

الف) در حوزه مبانی فلسفی : ۱- با تحلیل زبان تدریس و یادگیری ۲- تحلیل نقادانه مفاهیم و اصطلاحات تربیتی و توضیح ذهنیت انسان

ب) در حوزه مبانی روانشناختی : ۱- تدوین نظریه های یادگیری ۲- روانشناسی زبان ۳- روانشناسی اجتماعی
پ) در حوزه مبانی جامعه شناختی : ۱- ترسیم رابطه زبان و فرهنگ ۲- ترسیم اهمیت زبان آموزش کشور ۳- تحکیم خط مشی های زبانی ۴- تقویت هویت فرهنگی و روابط معلم - دانش آموز

«جایگاه زبان در وضوح بخشی به سطوح مختلف اهداف تربیت چگونه است ؟»

الف) در حوزه اهداف در سطح فردی : ۱- بهبود رفتارهای زبانی فردی ۲- سواد آموزی ۳- تامین دانش حداقلی قواعد زبانی ، جهت کاربست توانایی های سطح بالا ۴- تفکر منطقی و حل مسئله
ب) در حوزه اهداف در سطح اجتماعی : ۱- توسعه فرهیختگی ۲- تقویت یادگیری مشارکتی ۳- رشد مهارت های تعامل اجتماعی ۴- شایستگی کنش گفتاری در روابط اجتماعی
پ) در حوزه اهداف در سطح جهانی : ۱- بهبود رفتارهای سطح بالا زبانی در شرایط جهانی شدن ۲- برقراری ارتباط مطلوب با سایر فرهنگ ها

«جایگاه زبان در توسعه وسایل تربیتی چگونه است ؟»

الف) در حوزه برنامه ریزی های آموزش و پرورش : ۱- تحلیل نیازهای آموزشی به لحاظ زبانی ۲- برنامه ریزی زبانی و برنامه درسی زبانی
ب) در حوزه تربیت معلم : ۱- ایجاد ارتباط موفق با دیگران و به کار بستن صحیح زبان ۲- حل برخی مشکلات معلمان و توسعه توان تحلیل و آموزش تحلیلی مطالب
پ) در حوزه تدریس و تفهیم : ۱- تثبیت موقعیت اجتماعی دانش آموزان در کلاس درس ۲- امکان افزایش قدرت یادگیری ۳- اصلاح و تقویت گفتگو ۴- وضوح و تمایزدهی به زبان محتوایی و تدریسی

خلاصه مقاله (تبیین جایگاه زبان در تقویت مبانی ، تصریح اهداف و توسعه ی وسایل تربیتی)

* امروزه دغدغه فکری بسیاری از اندیشمندان حوزه های مختلف ، حول ناشناخته ترین جنبه وجودی بشر یعنی زبان تمرکز یافته است .

* محمدی چابکی در مقاله خود تعاریف متعددی از زبان را آورده و اشاره کرده است که همه ی تعاریف بر جنبه ی اجتماعی و ارتباطی زبان تاکید دارند .

* بنابر تعریف مد نظر پژوهشگر ، زبان نظامی از نشانه هاست که وسیله ی برقراری ارتباط و انتقال عقاید و احساسات است .

* اندیشمندان برای کاوش در خصوص پدیده ی زبان دو رویکرد فلسفی و تجربی را دنبال می کنند که اولی ، به بررسی عمیق ماهیت معنایی زبان و نحوه اجرای آن می پردازد و دومی ، منجر به دانش زبان شناسی به معنای مطالعه علمی زبان شده است .

دانش زبان شناسی ۳ زیر رشته دارد : ۱- تحلیل کننده منابع زبان (اصوات گفتاری ، واج ها و ...) ۲- زبان شناسی عصبی ، روانی و ... ۳- کاربرد شناسی زبان.

* اتحادیه بین المللی پرورش نو تربیت را اینگونه تعریف می کند : « فراهم کردن زمینه ی رشد کامل توانایی های هر شخص به عنوان فرد و نیز به عنوان عضو جامعه ای مبتنی بر همبستگی و تعاون . »

* علوم تربیتی ۳ شاخه است : ۱- شرایط عمومی و محلی تربیت را مطالعه می کند . مانند : رشته تاریخ آموزش و پرورش و ... ۲- اوضاع و وقایع تربیتی را مطالعه می کند . مانند : رشته روانشناسی تربیتی و ... ۳- تفکر درباره تربیت و تحول آن را مطالعه نموده . مانند : فلسفه آموزش و پرورش و ...

* برزینکا (۱۳۷۶) دو مقوله ، ابهام (کاربرد لغت در معانی مختلف که موجب سوء فهم می شود) و ابهام (تعریف ناقص لغت یا عبارت بوده و باعث سرگشتگی فرد در تطبیق مفهوم می شود) را آفات مبتلا به زبان به کار رفته در آثار تربیتی دانسته و راه حل مرتفع کردن آنها را تحلیل مفاهیم ، شرح و تعریف آنها می داند .

* معلمان به عنوان انتقال دهندگان فرهنگ باید در وهله نخست از توانمندی های ارتباطی بسیار بالا برخوردار باشند .

* تربیت معلم یعنی تربیت رفتارهای زبانی سطح اول و دوم افرادی که نظام آموزش و پرورش قصد استفاده از آنها را به عنوان بازوان اجرایی اهداف خود دارد .

* تعامل و ارتباط معلم - دانش آموز و همچنین تعامل دانش آموز - دانش آموز در محیط آموزشگاه ، زمینه مهمی برای تدریس و تفهیم است . تدریس در بستری از ارتباط اجتماعی اتفاق می افتد .

* کلارک (۱۳۷۶) در دیدگاه خود از موقعیت تدریس ، دوسطح زبان ، سطح اول ، زبان محتوایی (مطالب یا قراردادهایی است که توسط معلم انتقال داده می شود) و سطح دوم ، زبان تدریسی (ارتباطات اجتماعی بوده و بر زمینه آن قرار داد ها مبتنی است) را معرفی می کند . به زعم او معلم باید برای انتقال زبان محتوایی از زبان تدریسی استفاده کند .

* تنها متولی توجه به نقش و جایگاه زبان در تعلیم و تربیت ، دانش جدیدی با عنوان زبان شناسی تربیتی است . این دانش به بررسی موضوعات گوناگونی مانند : تنوع زبانی ، زبان معیار ، مهارت های زبانی ، واژه آموزی و ...

پیشنهاد های پژوهش (برای مراکز تربیت معلم و معلمان):

۱ « مجریان مراکز تربیت معلم ، با ملاحظه دانش های زبانی در برنامه های آموزشی به توسعه توانایی های معلمان در تحلیل مسائل و ایجاد ارتباط موفق با دیگران توجه داشته باشند .

۲ « معلمان با توجه به نقش خود در تعالی نظام تربیتی کشور ، لازم است خود را به مهارت های زبانی برای گسترش فرهنگ گفتگو و کاربرست صحیح زبان در تدریس و تفهیم مجهز کنند .